

Сідаш Д. В.¹, д-р екон. наук Жиленко К. М.²

¹Дніпропетровська торгово-промислова палата (Україна)

²Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сталий розвиток туризму є ключовим напрямом у сучасній туристичній індустрії, спрямованим на збереження природних ресурсів, підтримку місцевих культур та забезпечення економічної вигоди для місцевих громад. В умовах глобальних викликів, таких як зміна клімату та пандемії, сталий туризм набуває особливого значення [2]. Сталий розвиток туризму є ключовим напрямом для забезпечення довгострокового зростання галузі, збереження природних ресурсів та культурної спадщини, а також покращення добробуту місцевого населення. В умовах сучасних викликів, таких як пандемія COVID-19 та військові дії, питання сталого розвитку туризму набувають особливої актуальності.

Сталий туризм базується на трьох основних компонентах: екологічному, економічному та соціокультурному, що передбачає мінімізацію негативного впливу на довкілля, сприяння економічному розвитку регіонів та збереження культурної спадщини. Крім того сталий розвиток туризму функціонує на принципах задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь. Важливим аспектом є інтеграція екологічних, соціальних та економічних факторів у процесі планування та управління туристичною діяльністю.

За даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), у 2023 році обсяг міжнародних туристичних прибуттів зріс на 5% порівняно з попереднім роком, досягнувши 1,5 мільярда [1]. Очікується, що у 2024 та 2025 роках цей показник зростатиме на 4% щорічно. Водночас, частка екологічно сертифікованих готелів збільшилася на 15% у 2023 році, що свідчить про зростаючий попит на екологічно відповідальний туризм [2]. За даними Державного агентства розвитку туризму України, у 2023 році спостерігалось зростання внутрішнього туризму на 15% порівняно з попереднім роком, що свідчить про поступове відновлення галузі.

Серед основних викликів можна виділити:

– надмірна кількість відвідувачів може призвести до деградації природних та культурних ресурсів;

– підвищення температур та екстремальні погодні умови впливають на туристичні сезони та інфраструктуру;

– обмеження на пересування та зниження міжнародного туризму, викликані пандемією COVID-19, сприяли переорієнтації на внутрішній туризм та підвищенню інтересу до екологічного туризму;

– руйнування інфраструктури, екологічні злочини та зниження безпеки негативно впливають на туристичну індустрію. Відновлення галузі потребує комплексного підходу, що враховує принципи сталого розвитку.

Перспективи розвитку включають впровадження інноваційних технологій для зменшення екологічного сліду, розвиток альтернативних туристичних напрямків та підвищення обізнаності туристів щодо сталого споживання. Наприклад, зосередження на екотуризмі сприятиме збереженню природних ресурсів та залученню туристів, які цінують екологічну відповідальність; впровадження цифрових технологій, створення віртуальних турів та використання онлайн-платформ для бронювання сприятимуть адаптації до нових реалій; залучення місцевого населення до туристичної діяльності та розвиток інфраструктури на місцевому рівні сприятимуть економічному зростанню регіонів. Сталий розвиток туризму є необхідною умовою для збереження природних та культурних ресурсів для майбутніх поколінь. Спільні зусилля урядів, бізнесу та громадськості сприятимуть створенню відповідальної та стійкої туристичної індустрії.

Список використаних джерел:

1. UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex. URL: http://tourlib.net/wto/UNWTO_Barometer_2021_01.pdf.
2. Gössling, S., & Hall, C. M. (2021). Sustainable Tourism: A Global Perspective. Routledge. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781136360428_A24432468/preview-9781136360428_A24432468.pdf.
3. Заваріка Г., Видренко А. Сталий розвиток зеленого туризму в епоху змін. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-106>.
4. Bramwell B., Lane B. Tourism Collaboration and Partnerships: Politics, Practice and Sustainability. Bristol, Blue Ridge Summit: Channel View Publications, 2000. 348 с.
5. Higgins-Desbiolles F., Chew Bigby B. (ред.) The Local Turn in Tourism: Empowering Communities. Bristol: Multilingual Matters & Channel View Publications, 2023. 272 с.
6. Smith, M. K., & Richards, G. (2024). Routledge Handbook of Cultural Tourism. Routledge.